

Voldoende saldo op demoveld

Zes bunder teelt voor een aardappelrooierdemonstratie, daar komt nog meer bij kijken dan je zou vermoeden. Om al op de Aardappeldemodag van 31 augustus aanstaande voldoende gewassaldo van de hiervoor bestemde akker te halen heeft bedrijfsleider Marcel Tramper van WUR-Proefcentrum te Westmaas een aangepast teeltplan uitgedokterd. Eentje waar je twee kanten mee op kunt, vertelt hij tijdens het poten van het demoveld.

Wie Aardappeldemodag zegt, zegt ook aardappelrooierdemonstratie. Met uitzondering van de voorbije coronajaren, zonder meer een van de hoogtepunten tijdens het altijd bruisende sectorevenement te Westmaas. Dat zal 31 augustus aanstaande ongetwijfeld weer niet anders zijn. Maar hoe zit het nu precies met al die bunders aardappelen die het proefbedrijf hiervoor elke editie uitpoot, is dat nog een beetje een serieuze teelt of is het gewoon leuk voor erbij? Bedrijfsleider Marcel Tramper moet even lachen om de vraag, maar voegt er gelijk aan toe dat het ook wel een logische

ankzij uitgedokterd teeltplan

gedachte is. "Ja het is zeker een serieuze zaak, want ook wij gaan in elke teelt voor het hoogste saldo en telen niet voor de show", maakt hij maar gelijk duidelijk. "Alleen wat hierbij afwijkt van de praktijk is het oogstmoment. Eind augustus is voor de teelt van bewaaraardappelen te vroeg. Voor tafelaardappelen kan het net, maar voor fritesaardappelen is het groeiseizoen al gauw te krap. Je moet ook bedenken dat minimaal drie weken voor die datum de loofdoding al aan de orde is. Het gewas zou dan aan de maat kunnen zijn, zeker een tafelaardappel, maar voor frites is die kans kleiner. Vandaar dat we ervoor gekozen hebben om het ras Challenger uit te poten. Niet iedereen weet dat, maar dit is een prima dubbeldoelras. Wanneer er voldoende lengte in zit, en de prijs hiervan goed is, kunnen we ze aan de fritesfabriek leveren. Is de sortering fijner, dan zijn ze ook zeer geschikt als verse tafelaardappel en gaan ze, uiteraard ook bij goede prijzen,

naar de kleinverpakker. Een Challenger koopt goed en ziet er bovendien mooi uit. *Pre-pack Fresh* noemen ze dat bij HZPC."

Flexibeler dankzij voorkiemen

De belangrijkste beperkingen voor deze demoteelt zijn dus mogelijk de lengte van het groeiseizoen en uiteraard ook het groeiverloop, vervolgt Tramper. "Je weet immers nooit vooraf wanneer je precies kunt beginnen met poten. En volgt bijvoorbeeld later nog een keer een lange periode van droogte, dan zul je evenmin een topopbrengst halen, laat staan dat je knollen met voldoende lengte krijgt. Dat is waarom we de teelt wat anders inrichten dan bij veel telers gebruikelijk zal zijn. Om alvast wat groeitijd te winnen, kiemen we al het pootgoed altijd voor in de bekende Joppe-zakken. Mijn stelling is namelijk dat je de poters altijd zo vroeg mogelijk op je bedrijf moet ontvangen. Bij aan-

komst, meestal is dat eind januari, draaien we ze dan gelijk in de voorkiemzakken. Vanaf dat moment hebben we het hele voortraject naar de start van de teelt toe, helemaal zelf in handen. Zou het uitgangsmateriaal nog tot het tijdstip van poten bij de toeleverancier blijven staan, en het is ook nog eens laat in het voorjaar, dan heb je kans dat de pootgoedteler voor de aflevering eerst nog een keer de poters moet draaien of overstorten om de lange kiemen eraf te halen. Dat zijn handelingen waar het pootgoed veelal niet van opknapt. Met poters minimaal acht tot tien weken in de Joppe-zak heb je daar geen last van. Je kunt het voorkiemen prima sturen en daarmee flexibel toewerken naar het geschikte moment van poten. Als het goed is, heb je dan altijd een kiem die stevig genoeg is en waarmee je in principe met elk pootsysteem, bekerband of snarenbed, aan de slag kunt. Ik vermoed overigens dat het snarenbed iets in het

NIEUWE BEDIENINGSSNUFJES OP GRIMME SNARENBEDPOTMACHINE

Grimme heeft op de snarenbedpootmachine GB 430 onlangs een aantal vernieuwingen doorgevoerd. De combinatie die de helft van het rooidemoveld in Westmaas van poters voorziet, is daar al mee uitgerust, laat vertegenwoordiger Willem van den Hoek zien. "Met deze machine gaan we nu door Nederland voor demonstraties in diverse aardappelregio's onder de naam #RowShow 2022." Het grootste nieuws op de snarenbedpootmachines betreft het bedieningsscherm, de CCI 1200. Dit scherm zal straks optioneel zijn op alle computeraangestuurde machines van het Duitse merk, kan hij alvast verklappen. Het is vooral het overzicht aan functies dat het bedieningsscherm bijzonder maakt. Je kunt hier al in een oogopslag een heleboel bedieningsmogelijkheden zien. Het traploos veranderen van de pootafstand bijvoorbeeld. Dat kan optioneel per rij en is naar wens ook variabel handmatig bij te stellen of geheel automatisch afgestemd op perceelskaarten. Niet alleen de pootunit heeft de mogelijkheid voor variabele dosering, dit gaat ook op voor de eventueel op de machine gemonteerde granulaatset. En dan kan Van den Hoek ook nog een aankomende noviteit laten zien, de digitale cameraset met groot kijkscherm. Deze Smart View-optie komt eraan voor alle machines van Grimme die baat hebben bij cameraseten. Zowel de camera's als het beeldscherm zijn daarbij naar wens uitwisselbaar tussen de diverse machines van het merk. Dus wanneer je klaar bent met

het pootwerk, zou je alvast het scherm en de camera's van de GB 430 over kunnen zetten naar bijvoorbeeld een Grimme rooier, wanneer je die ook in je bezit hebt. Bij nieuwe modellen is daarvoor optioneel de benodigde bekabeling verkrijgbaar. Dat scheelt voor een scherm met vijf camera's weer een uitgave van 9.000 euro voor elke Grimme machine waarop dit past, mits je ze niet tegelijk nodig hebt natuurlijk. Overigens is uitbreiding tot twaalf camera's ook mogelijk, indien gewenst.

Indeling naar eigen inzicht

Het mooie van het beeldscherm bij het camerasysteem is dat je deze geheel naar eigen inzicht in kunt delen, vertelt de vertegenwoordiger. Beelden kun je met twee vingerbewegingen op het scherm verschuiven, vergroten of verkleinen. Ook kun je via het scherm de camera richten/inzoomen op het punt dat je als chauffeur het liefst in de gaten wilt houden. Eigenlijk doe je dat door de groothoek van de cameraleens te benutten en digitaal daarvan een stukje vergroot op het scherm in beeld te brengen. Ook is het mogelijk om beelden vertraagd weer te geven dankzij een videofunctie. Dat is bijvoorbeeld handig om beter storingen op te sporen en duidelijker in beeld te krijgen. Banden, rollen en kettingen kunnen soms snel draaien en de productstroom schiet vaak door het beeld. Dat maakt het lastig om te zien wat precies de oorzaak van een mankement of verstopping is. Van den Hoek wijst ook op de uitvoering van de digitale camera's. Die maken hele hoogwaardige scherpe beelden, ze zijn handig te (de)monteren, klein van stuk, vragen daarom weinig ruimte en kunnen tegen een stootje. Wanneer je een uitvoering van de GB 430 hebt als deze, heb je aan vijf camera's genoeg. Op ieder pootelement eentje en achterop een achteruitrijcamera. Is de pootmachine nog uitgerust met een aanaardkap, dan is het handig om er daar ook nog een bij te monteren. Zo kun je zowel de vulling van de kap als het afstriken optimaal in de gaten houden. Voor de rest is de GB 430 uit te rusten met alle mogelijkheden die passen bij een moderne hedendaagse snarenbedpootmachine. Twee recente aanpassingen aan de pootmachine zelf wil Van den Hoek niet onbenoemd laten, dat zijn de nieuwe automatische hoogteinstelling van de dissel. Zo komen de poters ook op de juiste en gelijke diepte in de ruggen te liggen. Een Grimme GB 430 is verkrijgbaar vanaf bruto 74.430 euro, exclusief btw. Een complete uitvoering waarmee het demoveld is gepoot, onder meer voorzien van de nieuwe cameraset, granulaatset en spuitunit kost bruto circa 125.000 euro, laat Van den Hoek nog weten.

Het nieuws op de Grimme snarenbedpootmachines betreft het bedieningsscherm, de CCI 1200 (r) en de digitale cameraset met groot kijkscherm (m).

voordeel is en de kiemen minder zal beschadigen. Maar we zijn hier nu eenmaal op een proefbedrijf en daarom proberen we veronderstellingen altijd te toetsen. We doen dat ook in dit demonstratieveld. Van Grimme hebben we

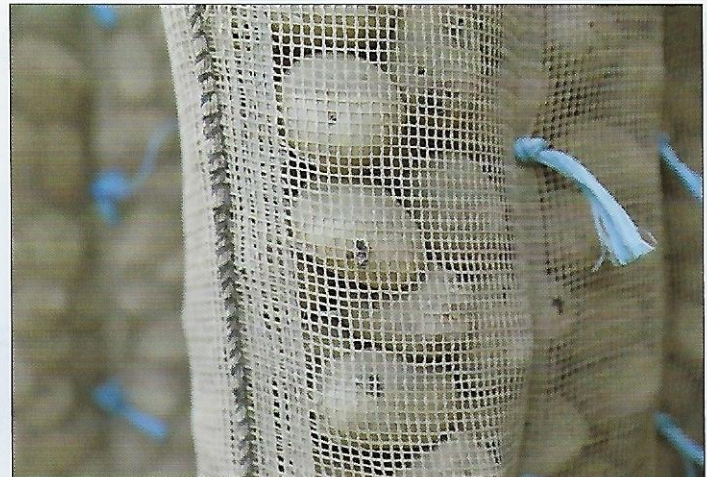
namelijk de kans gekregen om de nieuwste uitvoering van een snarenbedpooter te beproeven en zelf hebben we een bekerbandpootmachine van Hassia (SL) tot onze beschikking."

Voorsprong in de teelt

Wanneer je vroeg kunt beginnen met poten is dat altijd prettig, want dan heb je alvast een voorsprong in de teelt, weet de bedrijfsleider uit ervaring. Die kans deed zich dit voorjaar ook voor, maar

Voldoende saldo op demoveld dankzij uitgedokterd teeltplan

Om al op de van 31 augustus voldoende gewassaldo van de hiervoor bestemde akker te halen heeft bedrijfsleider Marcel Tramper van WUR-Proefcentrum te Westmaas een aangepast teeltplan uitgedokterd.

“Om alvast wat groeitijd te winnen, klemen we al het pootgoed altijd voor in de bekende Joppe-zakken.”

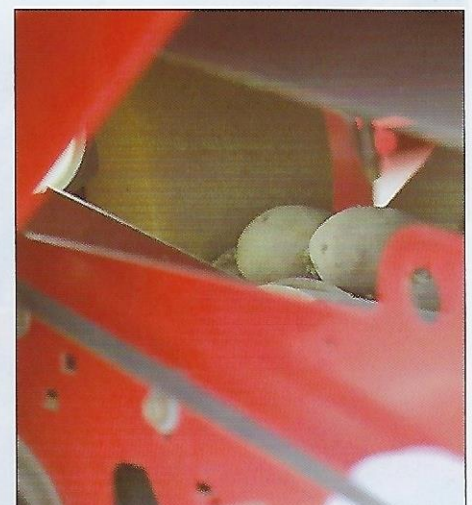
wel met enig risico erbij, vertelt hij. “Half maart was het weer zomers, met een temperatuur van 20 graden overdag. Het had ook al weken lang niet meer geregend en de grond was bekwaam om te bewerken, alleen nog wel een beetje aan de koele kant. En binnen enkele dagen na poten was echter een periode met behoorlijk neerslag voorspeld, dus sloeg bij ons toch de twijfel even toe. Dit dilemma hadden we vorig jaar ook, toen besloten we snel te gaan poten. Dat heeft achteraf goed uitgepakt. Dus namen we dit keer hetzelfde besluit, wat eveneens niet slecht lijkt uit te pakken. Met in totaal 30 millimeter neerslag in de vorm

van regen en hagel is in elk geval niet te veel water gevallen, maar was het wel lange tijd frisjes. Toch heeft vorig jaar geleerd dat vroeg poten, gevolgd door neerslag en kou, al snel een gewas met een voorsprong oplevert.”

Met snarenbedpoter minder kiembreuk

De eerst gepote Challenger staan nog net niet boven wanneer enkele weken later de snarenbedpootmachine het demoveld op draait. “Hier hanteren we de methode om eerst lichtjes ruggen te frezen”, laat Tramper ter plekke zien. “Nadat het een half dagje opgedroogd is, gaan we daarin poten, en pas tegen

de tijd dat de planten boven komen volgt de definitieve rugopbouw met de frees. We zijn het poten met de bekerbandpootmachine begonnen, omdat de snarenbed-uitvoering nog niet beschikbaar was.” De helft van het demoperceel, 3 hectare in totaal, is daarmee al gereed en bijna klaar voor de definitieve rugopbouw. Even daarvoor heeft proefveldmedewerker Gerben Melissant net de voorraadbunker afgevuld met de voorgekiemde poters uit de Joppe-zakken. Ze zijn met drie weken extra voorkientijd iets meer uitgelopen dan in de eerst pootronde. Een mooie test om te zien hoe de snarenbedpoter hier-

Een demoveld aanleggen staat gelijk aan een serieuze teelt. “Het mooie is dat we hierin eigenlijk al onze kennis kwijt kunnen om uiteindelijk van een knelpunt een kans te maken.”

Tijdens het poten is te zien dat het snarenbed de voorgekiemde poters zonder schade in slak-kengang naar de uitgang brengt.

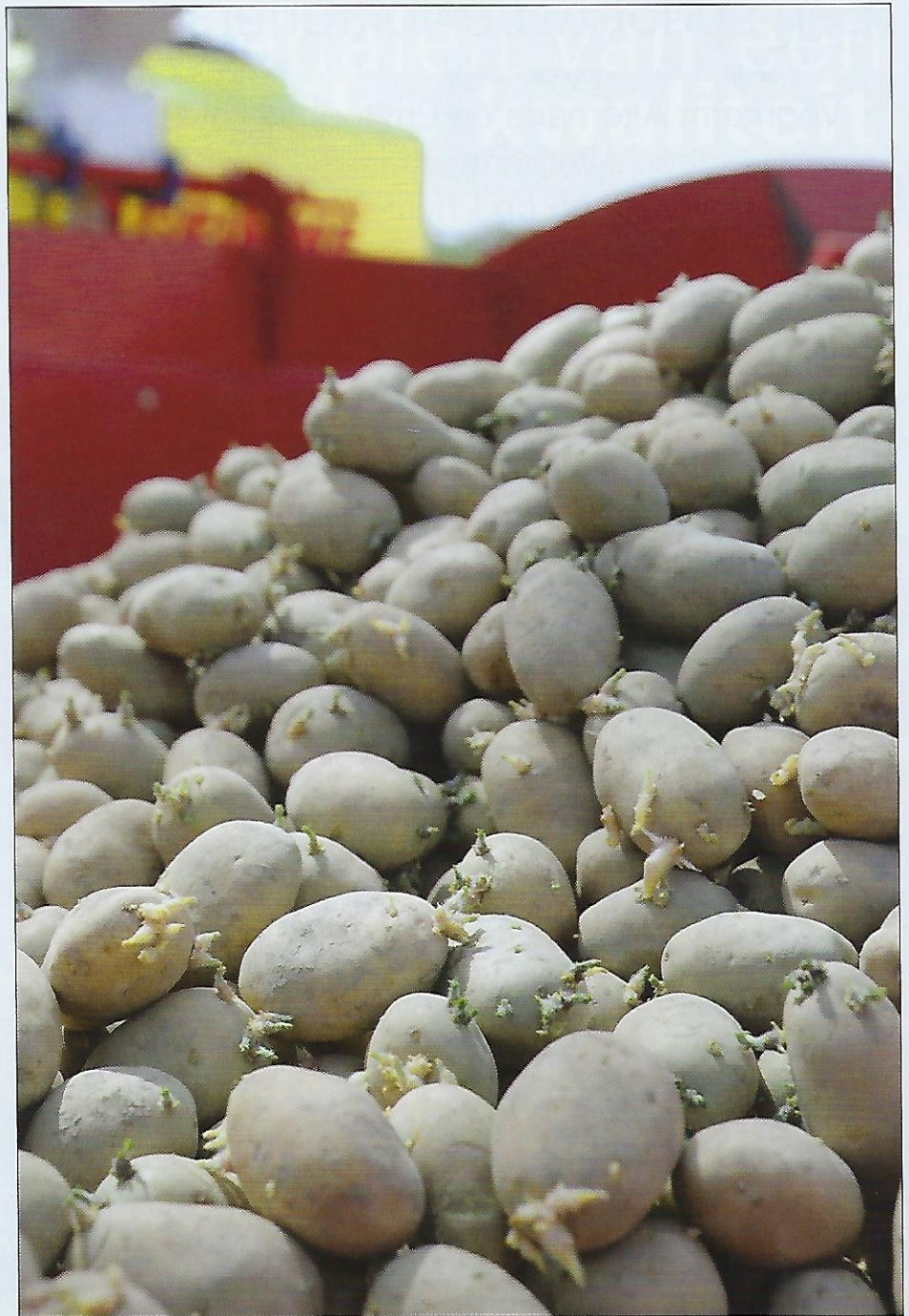

Voldoende saldo op demoveld dankzij uitgedokterd teeltplan

mee omgaat. Eigenlijk maken de poters nog de meeste kans op kiembreuk bij het leegstorten van de voorkiemzakken, valt hierbij op. Want volg je de weg daarna, dan is nauwelijks meer sprake van valhoogtes of agressieve rolbewegingen. Tijdens het poten is zelfs te zien dat het snarenbed de poters in slakken-gang naar de uitgang brengt. Aan de zij-kant van elke snarenbedunit heeft Grimme voor het afvoeren van eventu-eel afgebroken kiemen een metalen gootje gemonteerd. Daarop gelet komt tijdens een complete omgang poten nau-welijks een kiem voorbij, het vermoeden van de bedrijfsleider lijkt hiermee uit te komen.

Overwegingen bij pootafstanden

Terwijl de snarenbedpootmachine rustig de tweede helft van het demoveld van poters voorziet, licht Tramper nog wat meer beslissingen toe die het mogelijk maken om straks te kunnen kiezen voor een oogst van tafel- of fritesaardappe-len, of misschien wel beide. "Bij de vroege pootronde heb ik ervoor gekozen om de poters, allemaal in de maat 45/50 millimeter, op 39 centimeter afstand in de rij te leggen. Omdat deze al tijdig de grond in gegaan zijn, is de kans groter dat we van deze 3 bunder op 31 augustus fritesaardappelen kunnen oogsten. Dit tweede deel is een stuk later. Die kunnen ook best nog uitgroeien tot grove knollen, maar aangezien we ruim in het pootgoed zitten, heb ik besloten deze tweede ronde de pootafstand te vernauwen naar 36 centimeter. Dat past bij het advies voor tafelteelt en eerlijk gezegd hoop ik daar deze helft ook voor te kunnen telen. De afzetmogelijkheden lijken goed. Bovendien kunnen we ze allemaal opslaan in de nieuwe kistenbe-waring en daarmee op afroep leveren. Het is de bedoeling om ze via Nedato af te leveren aan Albert Heijn. Dat doen we onder het nieuwe 'Beter Voor!' certi-ficaat van de grootgrutter. Daar komt een heleboel papieren rompslomp bij kijken, heb ik al ondervonden, maar we zien dit dan ook maar als een goede proef. Het certificaat verkeert nog in de proeffase, dus wellicht dat we hier nog op praktische wijze een en ander aan bij

Tijdens de tweede pootronde met de snarenbedpootmachine zijn de poters met drie weken extra voorkiemtijd iets meer uitgelopen dan in de eerst pootronde.

kunnen schaven. Dus om nog even terug te komen op je openingsvraag; je ziet een demoveld aanleggen is serieuze teelt. Het mooie is dat we hierin eigenlijk al onze kennis kwijt kunnen om uiteindelijk van een knelpunt een kans te maken. Wij hopen die laatste dag van augustus onze keuzes en ervaringen ook te kunnen delen met het publiek. Dat

past ook helemaal in het beursthema van de Aardappeldemodag, 'Kennis maken, kennis delen'. Ik hoop dat het weer net zo'n mooie en leerzame dag mag worden als vanouds", laat de bedrijfsleider enthousiast weten. ●

Leo Hanse